

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.२६०/टिएनटि-१
चौथा मजला, खोली क्र. ४४०, विस्तार इमारत,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक: ०७ फेब्रुवारी, २०२३.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण विभाग क्रमांक: पीआरई-१०९८/१९४५प्राशि-१, दि.१०.०३.२०००.
- २) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण विभाग क्रमांक: एसएसएन-१०९९/(३४०/९९)/माशि-२, दि.१३.१०.२०००.
- ३) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग क्रमांक:पीआरई २००८/(३१३/०८)/ प्राशि-१, दि.१७.०९.२०११.
- ४) मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद यांचे रिट याचिका क्र. १३६७/२०२२ मधील, दिनांक ३०.०६.२०२२ चे आदेश

प्रस्तावना:-

१. राज्यातील जिल्हा परिषदा, नगरपरिषदा, नगरपालिका, कटकमंडळे, महानगरपालिका तसेच मान्यताप्राप्त खाजगी प्राथमिक शाळांमध्ये शासन निर्णय, दिनांक १०.३.२००० अन्वये शिक्षण सेवक योजना कार्यान्वित करण्यात आली. सदर शासन निर्णयानुसार शिक्षण सेवक म्हणून नियुक्ती दिलेल्या व एस. एस. सी./ एच. एस. सी आणि डी. एड. अशी अर्हता असलेल्या उमेदवाराला दरमहा रू. २,५००/- व अन्य पात्रता धारक परंतु अप्रशिक्षित उमेदवारांना दरमहा रू. १,५००/- एवढे मानधन देण्याची तरतूद करण्यात आली होती.
२. तसेच माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांमध्ये शिक्षण सेवक योजना शासन निर्णय दिनांक २७.४.२००० अन्वये कार्यान्वित करण्यात आली. तथापि, केंद्र शासनाच्या सर्व शिक्षा अभियान योजनेच्या प्रारूप आराखड्यातील माध्यमिक शिक्षकांच्या पदांचे निर्धारण व निमशिक्षकांची नियुक्ती हे मुद्दे विचारात घेऊन, शासन निर्णय दि.१३.१०.२००० अन्वये, दिनांक २७.४.२००० चा शासन निर्णय रद्द करून राज्यातील सर्व मान्यताप्राप्त खाजगी अनुदानित माध्यमिक, उच्च माध्यमिक शाळा/ कनिष्ठ महाविद्यालये, अध्यापक विद्यालये, विद्यानिकेतने व सैनिक शाळांमध्ये सुधारीत शिक्षण सेवक योजना कार्यान्वित करण्यात आली. सदर योजनेनुसार माध्यमिक शाळा, उच्च माध्यमिक शाळा/ कनिष्ठ महाविद्यालयांतील शिक्षण सेवकांना त्यांचे शैक्षणिक अर्हता व पदास अनुसरून रुपये ३०००/- ते रुपये ५०००/- पर्यंत मानधन दिले जात होते.
३. तदनंतर राज्यातील शिक्षण सेवकांना मिळणारे मानधन दिनांक १७.०९.२०११ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सुधारीत करण्यात आले. त्यानुसार प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक व कनिष्ठ महाविद्यालय आणि अध्यापक विद्यालय यामधील प्रशिक्षित शिक्षण सेवकांचे मानधन त्यांचे शैक्षणिक अर्हता व पदास अनुसरून रुपये ६,०००/- ते ९०००/- निश्चित करण्यात आले. या मानधनामध्ये अद्यापपर्यंत वाढ करण्यात आलेली नाही. दरम्यानच्या कालावधीत वाढती महागाई, राज्य स्थानिक स्वराज्य संस्था तसेच अनुदानित प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक आणि अध्यापक महाविद्यालयातील नियमित शिक्षकांना ७ व्या वेतन आयोगाच्या शिफारशीनुसार सुधारीत वेतनश्रेणी लागू झाली असल्यामुळे शिक्षण सेवक यांच्या मानधनात वाढ करणे आवश्यक आहे. तसेच शिक्षण सेवकांचे मानधनात वाढ करावी, या मागण्यांच्या अनुषंगाने अनेक निवेदने शासनास प्राप्त झाली आहेत.
४. मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद यांनी रिट याचिका क्र. १३६७/२०२२ मध्ये, दिनांक ३०.०६.२०२२ रोजी, शिक्षण सेवकांना देण्यात येणारे मानधन कमीत कमी कोणत्याही प्रकारच्या उद्योगातील वर्ग

४ च्या कर्मचाऱ्यास देय किमान वेतनाएवढे सुधारीत करण्यात यावे. तसेच मानधनाचे निश्चित दर चार वर्षातून किमान एकदा सुधारीत करण्यात यावेत. शिक्षण सेवकांना रुपये १५,०००/- ते रुपये २०,०००/- दरम्यान मानधन अदा करण्यात यावे, असे आदेश दिले आहेत. त्याअनुषंगाने मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील दि.२२.०९.२०२२ रोजी बैठक पार पडली असून, सदर बैठकीत शिक्षण सेवकांची मानधनवाढ निश्चित करण्यात आली असून, त्यास मा.मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत सादर करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक ती कार्यवाही करण्याच्या सूचना दिलेल्या आहेत. मा. न्यायालयाचे उक्त आदेश व शिक्षण सेवकांच्या मानधनात बऱ्याच कालावधीपासून न झालेली वाढ यास्तव मानधनात वाढ करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार खालीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:

मंत्रीमंडळाने दिनांक २२.१२.२०२२ रोजी घेतलेल्या निर्णयानुसार राज्यातील प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक व कनिष्ठ महाविद्यालय विद्यालयातील शिक्षण सेवकांचे मानधनात वाढ करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे. त्यानुसार प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक व कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षण सेवकांचे मानधनात खालीलप्रमाणे वाढ करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे:-

अ.क्र.	शिक्षण सेवकांचे वर्ग	शासन निर्णय दिनांक १७.०९.२०१९ अन्वये सध्या देण्यात येणारे मानधन	सुधारित मानधन
१.	२.	३.	४.
१.	प्राथमिक व उच्च प्राथमिक	रु.६,०००	रु.१६,०००/-
२.	माध्यमिक	रु.८,०००	रु.१८,०००/-
३.	उच्च माध्यमिक/कनिष्ठ महाविद्यालय	रु.९,०००	रु.२०,०००/-

०२. शिक्षण सेवकांना मानधनातील वाढ ही दि.०१ जानेवारी २०२३ पासून लागू करण्यात येत आहे.
०३. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या मान्यतेने त्यांचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.१०६६/व्यय ५, दि. ०७.११.२०२२ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.
०४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२३०२०७१३२६४९०५२९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(तुषार महाजन)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.

- ४) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ५) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ६) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ७) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ८) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ९) मा. मंत्री शालेय शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १०) मा. विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य (सर्व)
- ११) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) मा. अपर मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) मा. अपर मुख्य सचिव, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) मा. प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १६) सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १७) आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १८) शिक्षण संचालक (प्राथमिक/माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १९) आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे,
- २०) संचालक, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे
- २१) विभागीय शिक्षण उपसंचालक (सर्व)
- २२) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१ महाराष्ट्र, मुंबई.
- २३) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२ महाराष्ट्र, नागपूर.
- २४) संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.
- २५) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- २६) सर्व शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक/ माध्यमिक), जिल्हा परिषद.
- २७) सर्व शिक्षण निरीक्षक, बृहन्मुंबई महानगरपालिका
- २८) शिक्षणाधिकारी/प्रशासन अधिकारी, सर्व महानगरपालिका
- २९) निवडनस्ती- टिएनटि-१.